

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

بررسی راهکارهای پیشگیری از آسیبها و آثار منفی توسعه پایدار گردشگری

امید روحانی

مربی دانشگاه جامع علمی کاربردی صنایع دستی تبریز، کارشناس گردشگری سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی

omidrouhanipsy@yahoo.com

و گردشگری آذربایجان شرقی

چکیده

آثار مثبت و منفی گردشگری به شدت متنوع است. مثلاً با ایجاد فرصتهای شغلی جدید نقش مهم و مثبتی در زمینه تحولات اقتصادی اجتماعی و سیاسی کشورهای مقصد ایفا می کند. همچنین با ایجاد آگاهی و احترام نسبت به تنوع فرهنگی و روشهای زندگی در بین ملتها . به تفاهم بیشتر بین فرهنگی می انجامد. اما از سویی دیگر مقوله توریسم بعنوان یک ابزار اشتغالزا تمامی انتظارات را برآورده نمی کند و در عین حال شکایتهای متعدد در کشورهای مقصد گردشگری حکایت از آثار منفی و تخریب در زمینه های محیط زیست. فرهنگ و روشهای سنتی زندگی دارد. بطوری که لزوم گسترش پایدار را در صنعت گردشگری بیش از پیش مطرح می سازد. مقاله حاضر بر گرفته از نظرات و جمع بندی های پژوهشگران داخلی و خارجی با محوریت هفتمین اجلاس کمیسیون توسعه پایدار در گروه اقتصاد و امور اجتماعی سازمان ملل متحد و کمیته سازمان های غیر دولتی آن در سال ۱۹۹۹ و بازیابی و اصلاح در سال ۲۰۱۱، ابتدا با مروری مختصر تاریخچه شکل گیری توریسم انبوه، به تجزیه و تحلیل آثار منفی متاثر از رشد بی رویه آن در قالب طرح و تعریف سه مشکل اساسی ذیل می پردازد و سپس به ابتکارات احتمالی در جهت حل آنها اشاره دارد:

آسیبها و آثار منفی احتمالی	نمونه هایی از راهکارهای پیشگیرانه
۱- کاهش دسترسی مردم محلی به منابع طبیعی و تخریب محیط زیست	* اجبار سرمایه گذاران در پذیرش و استفاده از تکنولوژی سالم موثر بر محیط * تاکید به سرمایه گذاران در جلوگیری از آسیب رسانی و تخریب خاک و آبهای * تخصیص اعتبار از محل پروژه های توریستی برای حفظ و حراست اکولوژیکی
۲- افزایش فرسایش فرهنگی و عدم رعایت حقوق شهروندی مردم محلی	* اطمینان داشتن از جور بودن فعالیتهای گردشگری با میراث فرهنگی کشورهای مقصد * آموزش به کارگزاران و اطلاع رسانی به گردشگران . * منع کامل سرمایه گذاران از ترویج کار کودک و مقوله فحشا
۳- افزایش مشاغل فاقد صلاحیت و عدم توازن ارزی	* مجبور کردن سرمایه گذاران به استخدام سکنه محلی و راهنمایان آموزش دیده * از طریق اختصاص تسهیلات ویژه با کارمزد کم به تجارتهای کوچک وابسته در محل * از طریق قبول مسئولیت از جانب متولیان طرحهای توسعه در استفاده از منابع محلی

در پایان، مقاله همچنین پیشنهادات مفیدی در راستای توسعه پایدار و متوازن گردشگری در کشور توام با حفظ محیط زیست، فرهنگ بومی و آموزش، بویژه برای قانونگذاران عرصه گردشگری، ارائه می نماید.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار گردشگری، آثار منفی، آسیبها، راهکارهای پیشگیرانه